

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

Приложение 1

ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В
ОБЩИНА ЦЕНОВО ЗА 2017 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата Програма е разработена в изпълнение на чл.26а, от Закона за народните читалища, съгласно представените предложения от председателите на Народните читалища в Община Ценово за дейността им през 2017 г

Целта на настоящата програма е чрез дейностите, които се провеждат от Читалищните настоятелства и заедно с другите държавни, стопански и обществени структури в селата да се постигне:

1. Издигане нивото на читалището, като пример за устойчива културна институция със специфична мисия за съхранение и развитие на традиционните ценности на обществото.
2. Задълбочаване на взаимовръзката с миналото, традициите, образователния процес, културата и благотворителността.
3. Укрепване и модернизирание на читалището, развитие на активни културни и информационни функции.
4. Разширяване социалния обхват на читалищната дейност.

Съгласно чл. 2 от ЗНЧ, читалищата са юридически лица с нестопанска цел. Те са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Програмата има за цел утвърждаване на читалищата като стабилен фактор за развитие на местната култура в Община Ценово и България. Те са изконни носители на българския дух и култура през вековете и носят в себе си нематериалното културно наследство, традиции, образование, възпитание и благотворителност, които са в основата на тяхната дейност в полза на обществото. Тяхната задача е да откликват на нуждите на местното население, да участват активно в обществения живот и да бъдат притегателни културно-образователни и информационни центрове.

Дейността на читалищата е обезпечена с държавна субсидия. Средствата за читалищата се регулират и разпределят между читалищата от комисия, определена със заповед на кмета и по Механизъм, определен от Министерството на културата, като средствата се предоставят на читалищата за самостоятелно управление, съгласно чл.23, ал.1 от ЗНЧ.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩИНА ЦЕНОВО.

1. ВЪНШНА СРЕДА:

Възможности:

Културно-етническо разнообразие;
Добро сътрудничество с общинска администрация и НПО;
Участие в проекти пред Министерство на културата и други донори;
Оказване на методическа и финансова помощ от Община Ценово .

Заплахи:

Недостатъчно добре работеща икономика;
Бизнесът все още остава неангажиран към читалищната дейност;
Недостатъчна активност на някои читалищни настоятелства.

2. ВЪТРЕШНА СРЕДА

Силни страни на читалищата като организации /положителни страни/:

- единствени културен институт в селото, призван да задоволи културните потребности на населението;
- общодостъпен за всички;
- широк кръг от дейности с възможност за участие ;
- с възможност за въвеждане на нови дейности;
- читалищата-единствената НПО в България подпомагана от държавата финансово
- единственото място за безплатен достъп до интернет услуги, библиотечни услуги;
-

Слаби страни и проблеми над които да се работи през 2017 г.

а) проблеми и слабости, породени от външната среда:

- отрицателният прираст на населението като цяло в страната;
- обезлюдяването на селото;
- миграцията на младото поколение и подрастващите към близките и по-големите градове и чужбина;
- застаряване на населението и липсата на млади хора;
- липсата на богати проспериращи предприятия като потенциални дарители;
- бизнесът(макар и слаб в селото) –незаинтересован

б) вътрешни проблеми и слабости

Ограничен финансов ресурс - невъзможност да се разгърне широка , качествена дейност (липса на средства за наемане ръководители на групи, за специалисти, за закупуване на сценични облекла и др.)

За целта, през 2017 г. да се акцентира върху търсене на средства чрез проекти и спонсори и да се работи върху:

- разширяване участието на доброволци - специалисти като ръководители на групи и търсене начини и средства поне за стимулирането им като:-когато се налага участниците сами да заплащат някои разходи по дадено мероприятие, за ръководителите да се поема от читалището; морални стимули и др.
- В състава на читалищното настоятелство и проверителната комисия влизат избрани от общото събрание членове без опит и познания в дадената област. С цел повишаване квалификацията и капацитета по отношение на организация, управление и кандидатстване за финансиране по проекти и програми, да се организира участието на

щатния служител и членовете на ЧН в обученията, срещи, разговори със специалисти и сродни организации;

В Община Ценово са регистрирани 9 читалища в Регистъра на народните читалища в Министерството на културата. Общата численост на субсидираните бройки е 19. Освен чрез делегираните държавни средства, читалищата имат възможност за допълнително финансиране от собствени приходи: рента, наеми, дарения, членски внос, такси, билети.

Във всички читалища в Община Ценово функционират читалищни библиотеки. Любителското творчество обхваща самодейци в 35 постоянни художествени колективи с изяви на национално, областно и регионално ниво.

В разнообразната дейност на читалищата се вписват: концертни спектакли, театрални постановки, конкурси, празници, обичаи, поддържане на музейни сбирки, публикации и други.

Читалищата в Община Ценово имат своите конкретни постижения в:

- съхраняването на националните традиции и идентичност;
- превръщане на библиотеките в център на духовно и информационно средище;
- привличане на самодейци с различен социален статус и възраст;
- привличане на допълнителни източници за финансиране.

Постигнатото в читалищната дейност е базата за решаването на проблемите свързани с:

- обогатяване на дейността чрез предлаганите продукти и услуги;
- привличане на млади читалищни членове;
- нов тип мениджмънт;
- обогатяване на библиотечния фонд;
- поддръжка и ремонт на материално-техническата база.

Новите предизвикателства са друг фактор, който стои пред читалищата. Те ще спомогнат да станат по-добро място за неформално образование, традиционна култура, достъп до информация, разпространение на книги и др. за всички възрасти от населението. Включването и реализацията на услуги в социалната сфера и изграждане на информационни мрежи ще спомогнат да се изпълни със съдържание мисията на читалището.

Сериозно внимание ще бъде отделено и на подрастващите поколения с реализирането на образователни програми по места – срещи с книгата, здравни беседи, интерактивни игри, образователни и развлекателни инициативи.

Ще продължат и бъдещите партньорства между читалищата, образователни институции, местните власти, неправителствени организации, бизнеса по места, като се реализират добри практики и инициативи за разширяване обхвата на тяхната дейност.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Цел:

Утвърждаване на читалищата в Община Ценово като културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

Приоритети:

1. Насърчаване и подкрепа на читалищата в Община Ценово за осъществяване на основните им дейности и приложението на съвременни форми на работа придаващи съвременна визия на читалищната дейност.

- Запазване и разпространение на българските традиции и обичаи, песни и танци.
- Съхраняване и развитие на любителското художествено творчество и завоюваните позиции за работа с различни възрастови групи и привличане на млади хора, като важен фактор за насърчаване на социалната промяна.

- Представяне на привлекателни форми за опознаване на миналото, традициите и културните постижения.

2. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери.

- Превръщането на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване чрез ускорено навлизане на информационните технологии.

- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности и др.

- Засилване ролята и участието на читалищата в местното самоуправление и формирането на активно гражданство.

- Укрепване на читалищната дейност в сътрудничество и партньорство с общината, с културните и образователните институции, с представители на бизнеса и НПО, за реализиране на съвместни програми и проекти.

- Установяване на международни контакти.

3. Развитие и поддържане на читалищната материално-техническа база.

- Чрез собствени приходи.

- Чрез кандидатстване и реализиране на проекти.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ.

1. Библиотечна дейност.

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване библиотечни и информационни услуги за населението. Те осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите обръщат внимание за привличането на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове с литература, срещи с ученици, литературни четения и др.) се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд. С навлизането на информационните технологии компютрите все по-необходими в ежедневната им работа. Достъпът до информация, знания, комуникация и учене през целия живот се налага в последно време с предоставянето на компютърни и интернет услуги.

Основните задачи и усилия са насочени към:

- Превръщането и създаването на библиотеките в информационно – образователни центрове за хората от различни възрасти;

- Попълване и обогатяване на библиотечните фондове с нови и интересни заглавия от различни области на знанието.

- Утвърждаване на библиотеките като обществени, информационни и културни центрове, осигуряващи равен достъп за всички до многообразието на знания, идеи и мнения.

2. Развитие на любителското художествено творчество

В изграждането на художествената продукция и нейното осъществяване участват много любители на различните видове изкуства – деца, младежи и възрастни, които според своите предпочитания осмислят свободното си време и същевременно създават културен продукт, който се представя в общински, регионални и национални събития. Художествените изяви на сцената са важна част при формирането на културното пространство в обществото.

Важно място в културния живот заемат утвърдените културни традиции и обменът на културни продукти и идеи. Ежегодните културни прояви и традиционни празници спомагат за изява на постоянно действащите групи и индивидуални изпълнители, за приемствеността

между поколенията, обмяна на добри практики, тъй като те са предназначени за всяка възрастова група и се проявяват във всички сфери на изкуството.

3. Културно-просветна дейност

Читалищата ежегодно организират прояви по различни поводи, чествания, годишнини от местен и национален характер. За реализирането на инициативите се търси подкрепата на училищните ръководства, пенсионерските клубове и местните власти, с които се работи на добро ниво. Читалищата имат традиции в работата си с децата, младите хора и възрастните и това ще продължи с цел разнообразяване на техния живот.

Създаването на **Културните календари с разнообразни мероприятия** спомага за привличане на малки и големи хора от общността. Затова в културният календар на читалищата за 2017 г. са включени инициативи и прояви, чиито организатори и участници са самите читалища, както и прояви, в които Общината се явява като партньор.

4. Работа по проекти

За да продължи да се развива културния живот в Общината е необходимо координирано сътрудничество между културните институти и използване възможността за кандидатстване по различни програми с проекти за финансиране на дейностите им. С тяхна помощ читалищата ще допринесат за задоволяване на определени обществени потребности. Това е възможност за всяко едно читалище да реализира своя цел чрез осигуряване на алтернативно финансиране. Общината е партньор и винаги ще подпомага техните усилия в тази насока.

1. Дейности по програмата за 2017 г.

№: по ред	Дейности	Срок	Отговорник	Финансови средства
I.	Библиотечна дейност			
1.	Уреждане и поддържане на обществени библиотеки.	Постоянен	читалищата	Собствени средства
2.	Обогатяване на библиотечния фонд.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства/проекти
3.	Мероприятия за повишаване на читателския интерес – представяне на нови книги, литературни четения, изложбени кътове с книги и др.	Календарен план	Читалищата	Собствени средства
4.	Предоставяне на компютърни и интернет услуги за населението	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
II.	Художествена самодейност			
1.	Развиване и подпомагане на дейността на съществуващите самодейни групи и клубове.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Участия във фестивали, конкурси, събори на общинско, регионално и национално ниво	Покани за участие	Читалища	Собствени средства Община Ценово Културен календар Спонсори
3.	Съхраняване и популяризиране на местните обичаи и традиции от българския фолклор.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства

4.	Запознаване на подрастващото поколение с местните традиции и празнично-обредния календар.	Постоянен	Читалища	Собствени средства
III.	Повишаване на квалификацията и надграждане на знания			
1.	Проучване на добри практики от водещи културни организации и възможности за тяхното прилагане.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Повишаване на квалификацията на служителите в читалищата.	Постоянен	Читалища	Собствени
IV.	Културни и образователни мероприятия			
1.	Организиране и провеждане на мероприятия, свързани с общински, регионални и национални празници.	Културен календар на общинско, областно и национално ниво	Читалища	Собствени средства Културен календар
2.	Включване в инициативи, организирани от Община Ценово	Културен календар	Община Ценово	Община Ценово Собствени средства
3.	Чествания на бележити дати и годишнини по читалищата	През годината	Читалища	Собствени приходи
V.	Поддръжка, ремонт и модернизиране на МТБ			
1.	Ремонтни дейности при възможност за кандидатстване по проекти.	По програми и проекти	Читалищата	Собствени средства Програма
VI.	Разработване и реализиране на проекти			
1.	Участие в проекти на Министерството на културата, по Мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ към ДФ „Земеделие“ и други.	Покани за участие	Читалищата „Христо Ботев -1898 г.“ с.Ценово и „Петко Р. Славейков-1927 г.“ – с.Пиперково	Собствени средства Оперативни програми
VII.	Партньорства и популяризиране на дейността			
1.	Създаване на партньорства с други културни организации, клубове, училища и детски градини, НПО, медии, бизнес и др.	Постоянен	Читалищата	Собствени средства
2.	Популяризиране на образователни и културни прояви в местните	Постоянен	Читалищата	Собствени средства

6. Материално-техническа база

Материално-техническата база на читалищата включва сграден фонд (който е общинска собственост), оборудването и обзавеждането на библиотеки, салони, зали и други помещения. Основните задачи, по които ще се работи през 2017 г. са свързани със създаване на по-добри условия за работа на библиотекарите, потребителите и самодейците.

7. Финансиране

Обезпечаването на дейностите през 2017 г. ще се осъществява чрез финансиране от:

- Държавната субсидия, разпределена съгласно изискванията на ЗНЧ;
- Общинско финансиране – Културен календар на Община Ценово за 2017 г.;
- Кандидатстване с проекти към Министерството на културата, Оперативни програми и други.;
- Други източници (наеми на помещения, други наеми, членски внос, дарения и др.)

8. Заключителна част

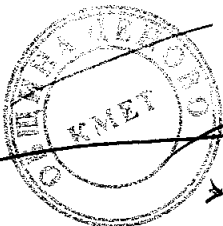
Изпълнението на Програмата ще даде възможност за реализация на набелязаните цели, задачите и основните дейности. Успешното им изпълнение ще спомогне за опазването и съхраняването на културно – историческото наследство във времето на глобализация и утвърждаване на празници, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на бъдещите поколения да се запознаят с миналото на родния край; подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора и талантливите дарования; уреждането и поддържането на библиотечните колекции ще подпомогне образователния процес в получаване на нови знания; реализирането на инициативи ще допринесе за обогатяване на културния живот; усвояването на знания за новите информационни технологии ще отвори вратата към необятното глобално пространство.

Изпълнението на тази програма ще има съществен принос за постигане на интегриран подход за развитие на образованието и културата и превръщането на народните читалища не само в духовни, но и като съвременни информационни центрове с привлекателно място за хората. Така, програмата ще разкрие традициите на миналото, предизвикателствата на настоящето и надеждата за по-добро бъдеще.

Забележка: Програмата за развитие на читалищната дейност е разработена и изготвена на база внесени предложения на Председателите на народните читалища от Община Ценово до Кмета на Общината за 2017 г.

Програмата е отворена за допълнения. Тя е визирала най-общите положения, залегнали в плановете на отделните читалища.

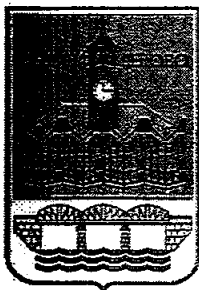
Д-р ПЕТЪР ПЕТРОВ
Кмет на Община Ценово

Изготвил:

Иванка Боянова

Старши специалист „Образование и култура“

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

УТВЪРЖДАВАМ:

Д-р ПЕТЪР ПЕТРОВ,
Кмет на Община Ценово

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР НА ОБЩИНА ЦЕНОВО, ОБЛАСТ РУСЕ

ЗА 2017 ГОДИНА

	МЯСТО	КУЛТУРНА ПРОЯВА	ОРГАНИЗАТОРИ	ЗА КОНТАКТИ
февруари	НЧ „Пробуда 1922 г. с. Белцов”	С пламъка и идеите на Левски-среща на поколенията в библиотеката	НЧ „Пробуда 1922 г.”	0878122953
март	НЧ „Светлина – 1905 г.“ с. Караманово	Тържествено честване 65 години от гибелта на героя -граничар Асен Илиев	НЧ „Светлина – 1905г.“	0878122956
април	НЧ „Светлина – 1905г.“ с. Караманово	Детство - приказно вълшебство”	НЧ „Светлина – 1905г.“	0878122956
29.04. 2017 г.	НЧ „Христо Ботев-1898г.“ с. Ценово	Игрите на баба –баба, дядо и внуче	НЧ „Христо Ботев- 1898 г.“	0878122951
9-13.05.2017г.	НЧ „Христо Ботев-1898г.“ с. Ценово	Кампания „Бъди информиран – посети библиотеката“ – запознаване с възможностите на Глобални библиотеки	НЧ „Христо Ботев- 1898г.“	0878122951
Юли	НЧ „Христо Ботев-1927 г.“ с. Новград	149 години от слизането на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа на бълг. бряг	НЧ „Христо Ботев- 1927 г.“	0878122956
Юли – август	НЧ „Христо Ботев-1898г.“ с. Ценово	Творчески работилници- лятна занималня	НЧ „Христо Ботев- 1898“	0878122951
08.06.2017 г	НЧ „Христо Ботев-1898г.“ с. Ценово	Среща–разговор „Апостоле, колко нужен си ни днес“ – 180 от рождението на Васил Левски	НЧ „Христо Ботев- 1898“	0878122951

7139 Ценово, ул. „Цар Освободител” № 66, тел: 08122/ 25-10, факс: 20-02,

e-mail: obshtina_cenovo@abv.bg www.tsenovo.eu

ISO 14001:2004, ISO 9001:2008

Юли	НЧ „Христо Ботев-1927 г.“ с. Новград	149 години от слизането на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа на бълг. бряг	НЧ „Христо Ботев-1927 г.“	0878122956
08.06.2017 г	НЧ „Христо Ботев-1898г“ с. Ценово	Среща-разговор „Апостоле, колко нужен си ни днес“ – 180 от рождението на Васил Левски	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951
18.07.2017 г.	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	Маратон на четящите хора – 140 от рождението на Елин Пелин	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951
22-23.09.2017г.	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	XI Фолклорен събор „Ценово пее и танцува“	НЧ „Христо Ботев-1898“ Община Ценово	0878122951
01.10.2017	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	Представяне творчеството на местни Ценовски млади поети	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951
октомври	НЧ "Светлина - 1905г." с. Караманово	Празник на плодородието "От нивата до трапезата."	НЧ "Светлина - 1905"	0878122956
18.07.2017 г.	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	Маратон на четящите хора – 140 от рождението на Елин Пелин	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951
октомври	НЧ „Светлина - 1905г.“ с. Караманово	Празник на плодородието "От нивата до трапезата."	НЧ „Светлина - 1905"	0878122956
21,11.2017г.	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	Семейството-пазител на моралните ценности – среща-разговор	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951
декември	НЧ „Христо Ботев-1898“ с. Ценово	Конкурс за новогодишна рисунка, украшение и сурвачка	НЧ „Христо Ботев-1898“	0878122951